

Catalunya no volia la Inquisició

written by Jaume Pros | 24 d'abril de 2021

Quan els Reis Catòlics van decidir de tirar endavant l'expulsió definitiva dels jueus, amb la Inquisició com a principal element protagonista, la mesura no va ser acceptada de la mateixa manera per tothom. Mentre a Castella s'aplaudia la idea, a la Corona d'Aragó no va fer gens de gràcia.

L'expulsió dels jueus cercava diversos objectius. Era una concessió a l'Església i, sobretot, al clergat més proper a Isabel, tan integrista com ella. Es pretenia la unificació social de l'Imperi d'acord amb una mateixa i única religió. Una altra raó, no menys important, era la de dur a terme la confiscació pública dels béns dels jueus després de la despesa que va suposar, entre altres coses, la Reconquesta.

Mentre a Castella la noblesa era una casta absolutament tancada en ella mateixa i la burgesia era gairebé inexistent, a la Corona d'Aragó molts cavallers, burgesos i comerciants eren conversos. Així, bona part del pes de l'Aragó, de València, però sobretot de Catalunya, se sustentava en aquest sector social. La bel·ligerància contra la inquisició a la Corona d'Aragó fou tan gran, que el primer inquisidor major Pedro de Arbués va ser mort a Saragossa, poc després de prendre possessió del càrrec.

Amb tot, on va ser realment complicat instaurar el Sant Ofici va ser a Catalunya. A tot el que ja hem comentat, cal apuntar la percepció que hi havia que aquest òrgan reial serviria perquè les institucions pròpies de govern perdessin el seu poder.

Tot plegat va portar a una revolta l'any 1486 poc coneguda, tot coincidint amb l'arribada dels jutges enviats des de Castella. El bisbe, els consellers i el govern de la ciutat de

Barcelona van fer pinya i van aconseguir expulsar els inquisidors reials. Fins i tot hi va haver d'intervenir el papa Innocenci VIII, amb la publicació d'una butlla l'any 1497, perquè s'hi pogués instaurar la inquisició a Catalunya.

El Tribunal es va establir al Principat el 4 de juliol de 1498, sis anys després de la publicació del decret d'expulsió. I ens van enviar com a principal inquisidor, segurament com a represàlia, ni més ni menys que el sinistre i sanguinari Tomàs de Torquemada, mà dreta d'Isabel de Castella. I els catalans vam ser obligats a acceptar, a la força, el maleït Tribunal.

